

onderwijs bieden boven het bestaande lager onderwijs, moeten overal gesloten worden en, nadat het stelsel en de inhoud van dit voortgezet onderwijs onderzocht is, mogen slechts die scholen heropend worden die in het bijzonder nodig zijn, evenwel slechts met goedvinden van de opperbevelhebber' –

lagere Japanse autoriteiten hadden dus niet het recht, de heropening van scholen voor voortgezet onderwijs goed te keuren.

In de tweede helft van '42 (door de nederlaag bij Midway, de mislukte aanval op Port Moresby en de Amerikaanse landingen op de Salomons-eilanden was Japan in het defensief gedrongen) werden in Tokio door de staven van leger en vloot en door de bij de zaak betrokken departementen, waaronder zich nu ook het departement van Groot-Oost-Azië bevond, de gedachtenwisselingen over de toekomst van de in de *Nanjo* bezette landen voortgezet. Daaruit resulteerde het volgende, in januari '43 vastgestelde beginselbesluit van de Contactraad¹:

'Wanneer zij geschikt worden geacht als keizerlijk territoir, zullen gebieden van strategische betekenis welke het keizerrijk moet vasthouden ter verdediging van Groot-Oost-Azië, alsmede dunbevolkte gebieden en gebieden die geen mogelijkheden bieden voor een onafhankelijk bewind, bij het keizerrijk ingelijfd worden. Voor elk van die gebieden zal een bestuursstelsel worden vastgesteld, rekening houdend met de tradities, met het culturele peil en met andere factoren.

Onafhankelijkheid zal verleend worden aan die gebieden welke daarvoor in aanmerking komen in het licht van hun vroegere politieke ontwikkeling, indien dit althans van voordeel wordt geacht voor de voortzetting van de oorlog en de vorming van Groot-Oost-Azië.

De tijdstippen waarop tot het verlenen van onafhankelijkheid of tot annexatie zal worden overgegaan, zullen vastgesteld worden na overweging van de verschillende desbetreffende omstandigheden.'

Als gebieden waaraan 'onafhankelijkheid' zou worden verleend, kwamen toen slechts China, Birma en de Philippijnen in aanmerking. Op de interne ontwikkeling in die landen (alsook in andere landen in de *Nanjo*) komen wij straks terug – hier willen wij slechts vermelden dat de Contactraad op voorstel van de minister van buitenlandse zaken op 10 maart '43 vaststelde dat Birma 'onafhankelijk' zou worden en dat Birma dat op 1 augustus '43 werd, waarna het aan Groot-Brittannië en de Verenigde Staten de oorlog verklaarde (dat was een voorwaarde

¹ Tekst: a.v., p. 48.